

Zgodbe iz živalskega življenja.

Piše —m—

I.

Tone, ali ti tresesh?

Medved je jako močna, pa ne hudobna zver. Volk je manj močan, toda precej hudoben.

Če medved kje v gozdu sreča človeka, ga ne napade in ne pohrusta, kakor bi se mislilo, marveč se ga še ustraši in gre hitro ali počasi domov v svoj brlog ali kam drugam. Ko bi človek pa po njem streljal ali za njim metal kamenje, takrat se medved razsrdi, se postavi na zadnje noge in če le more, zgrabi človeka, ga raztrga in kolikor more, pohrusta ali prihrani za svoje mlade.

V naši slovenski domovini je še obilo medvedov, pa ne povsod. Na Kranjskem jih je največ v kočevskem, logaškem in novomeškem okrajnem glavarstvu, ker je tam še mnogo dolgih in širokih gozdov. Medved stanuje namreč najrajši v takih velikih gozdih, ker ga tam ljudje le malo motijo, živali se pa itak nič ne boji, ker lahko vsako ustrahuje. Zato tudi medved nima nič sovražnikov med živalmi.

Prej, ko je bilo tudi po drugih okrajih naše slovenske zemlje še obilo obsežnih gozdov, so imeli medvedje tudi ondod svoj dom. Najrajši so imeli svoje domove, ki jih imenujemo ljudje brloge, v kakšni skriti dolini, odkoder ni bilo daleč do reber, kjer je raslo sadno drevje, ali niso bili daleč vasi, kjer so imeli kmetje ali gospoda obilo čebel.

Medved namreč posebno hvali hruške, drobnice, mravlje — nad vse pa ceni čebelin med. Menda so mu dali ljudje zato tudi ime: medjed, ali kakor zdaj pravimo: medved.

Iz teh dolin so hodili medvedje jeseni, ko je dozoreval med v čebelnjakih in rumenelo sadje po vrtilih, če je bilo količkaj varno, malo med hruške in drobnice krast, ali kakor so sami medvedje v svojem jeziku govorili: „od kmetiških pridelkov pobirat davke.“

Grivčev Janko je imel hišico, nekaj polja, dva vinograda in vrt sadnega drevja na solnčni rebri v Kalcih blizu velikega gozda. Nekega popoldne gre pogledat na vrt, če so že kaj hruške dozorele. Da bi jih lažje nabral ali otrešel, je vzel na ramo dolgo lestvico. Hotel jo je pristaviti k hruškinemu drevesu, ki je imelo tako visoko in nerodno deblo, da bi človek le težko splezal na drevo.

Ko pride že precej blizu hruške, začuje, da nekdo že tresesh sad. Postoji in misli, da jih tresesh njegov brat Tone. Zato vpraša:

„Tone, ali ti tresesh?“

Nič ni bilo odgovora, le začuje, da je nekdo zopet močno potresel hruško. Janko meni, da ga brat Tone ni čul, ko ga je bil zaklical, zato stopi par korakov bližje, postavi lestvico na tla in vpraša glasneje:

„Tone, ali ti treseš?“

„Mom, mom, mom . . .“ zagodrnja zdaj Tone na drevesu.

„Kaj pa ti je, da tako hudo treseš, boš vse hruške z drevesa stresel, zrele in zelene. Ali se ti ne zdi škoda?“ mu očita Janko.

„Mom, mom, mom . . .“ zopet Tone zagodrnja na drevesu.

„I, kaj pa ti je danes, ali si jezen ali kali, ker le godrnjaš in ne govoriš?“ vpraša Janko nevoljno in stopi nekaj korakov bližje k drevesu. Pogleda gor in vidi precej visoko ob deblu močnega, v rjavo sukno oblečenega moža in zopet zakliče:

„Tone, pojdi no dol, saj si natresel že dovolj hrušk, vse polno jih je po tleh! Na, lestvico ti prislonim, da boš ložje prišel dol!“

Zdaj pogleda Tone izza debla. Videlo se je, da ima slabo vest. Skrival se je menda pred Jankom. Janko pogleda natanko, kdo je na drevesu, se zgane, spusti lestvico, da se zvrne po tleh, odskoči in zdirja proti domu, kar so ga nesle noge.

Hrušk namreč ni tresel njegov brat Tone, ampak rjavi korenjak, stric medved, ki je bil prišel danes „od kmetiških pridelkov pobirat davek“.

Kajpak, prišel je bil na hruško lahko brez lestvice, ker zna stric medved bolje plezati kakor Janko ali njegov brat Tone.

Dva jazbeca.

Spisal Ivo Trošt.

b jutranji zori sta se sešla jazbeca pred jazbino. Nista bila najboljše volje, zakaj vračala sta se lačna z nočnih pohodov. Zato se je začel pogovor o nekdanjih boljših časih, ko je še kmetič preganjal jazbeca s tem, da je zakuril ponoči na koncu koruzne njive, dočim je na drugem koncu mirno robkal koruzo in jo vlačil v svojo luknjo predrzni jazbec. Danes ne drži ta ukana več.

Človek vzame psa, ki gre po škodljivca naravnost v jazbino, kjer ga tudi gotovo dobi in pritira gospodarju. Pregarjajo pa jazbečji rod tudi tam, kjer ne dela posebne škode, zaradi mesa in masti, ki velja za posebno zdravilo. Nekdanja premetenost jazbečjega rodu je popolnoma zatoniła v minljivosti.

Mlajši ponočnjak je bil jako lačen, pa je začel nestrpno:

„Povej, sosed, zakaj človek čišla samo naše meso in ne računa več z našo pametjo?“